

♥can
modern

THOMAS MANN

Mario ile Sihirbaz
Toplu Öyküler II

2. BASKI
ÇEVİRİ: SAMİ TÜRK

THOMAS MANN
MARIO İLE
SİHİRBAZ
TOPLU ÖYKÜLER II

Can Modern

Mario ile Sihirbaz, Thomas Mann

Almanca aslından çeviren: Sami Türk

Mario und der Zauberer

Thomas Mann'ın, "Gesang vom Kindchen", "Tristan und Isolde",

"Unordnung und frühes Leid", "Mario und der Zauberer", "Das Gesetz"
adlı öykülerinden derlenmiştir.

Späte Erzählungen: © 2004, S. Fischer Verlag GmbH, Frankfurt am Main

Mario und der Zauberer: © 1960, 1974, S. Fischer Verlag GmbH, Frankfurt
am Main

© 2013, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Bu kitabın Türkçe yayın hakları S. Fischer Verlag GmbH, Frankfurt am Main
ve Onk Ajans Ltd.Şti. aracılığıyla alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının
yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. baskı: 2013

2. baskı: Nisan 2024, İstanbul

Bu kitabın 2. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Şirin Etik

Editör: Şebnem Sunar

Düzeltili: Ebru Aydın

Mizanpaj: Atahan Sıralar

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: BPC Matbaacılık San. ve Tic. A.Ş.

Cevizlik Mah. Hüsreviye Sk. Erşen İş Hanı No:15 Kat:3-38

Bakırköy-İstanbul

Sertifika No: 48745

ISBN 978-975-07-6289-5

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25 Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

THOMAS MANN
MARIO İLE
SİHİRBAZ
TOPLU ÖYKÜLER II

ÖYKÜ

Almanca aslından çeviren

Sami Türk

♥can

Thomas Mann'ın Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Buddenbrooklar, 1983

Tonio Kröger, 1997

Seçilen, 1998

Büyülü Dağ, 1998

Venedik'te Ölüm, 2007

Lotte Weimar'da, 2009

Değişen Kafalar, 2011

Zor Saat, 2011

Aldanan Kadın, 2012

Majesteleri Kral, 2013

Doktor Faustus, 2013

Dolandırıcı Felix Krull'un İtirafı, 2014

Efendi ile Köpeđi, 2015

Yol Hikâyeleri, 2022

THOMAS MANN, 1875'te Almanya'da doğdu. 1898'de yayımladığı ve *Der kleine Herr Friedemann* (Küçük Friedemann) adı altında topladığı ilk öykülerinde, daha çok Schopenhauer ve Nietzsche ile Wagner'in etkisi altında kalarak sanatçının yaratma sorununa odaklanmıştı. Bu ilk öyküleri, 1901'de yayımlanmasının ardından Mann'ı üne kavuşturan *Buddenbrooklar* adlı toplumsal roman izledi. 1903'te *Tonio Kröger*, 1912'de *Venedik'te Ölüm* yayımlandı. Daha sonra *Büyülü Dağ*'ı yazan Mann, Hitler iktidara gelince Almanya'dan ayrıldı. 1936'da ABD vatandaşlığına geçti ve Almanya'nın karanlık tablosunu çizdiği *Yusuf ve Kardeşleri* dörtlemesini yayımladı (1933-1942). Dörtlemenin ardından yazmaya koyulduğu *Doktor Faustus*'ta ise besteci Andreas Leverkühn'ün yaşamöyküsünün ışığında, Alman kültürünün barbarlığa yenik düşmesini anlattı. 1929'da Nobel Edebiyat Ödülü'nü alan Mann, 1955'te Zürih'te öldü.

SAMİ TÜRK, 1986'da İstanbul'da doğdu. 2008'de Marmara Üniversitesi'nin Alman Dili ve Edebiyatı lisans, 2012'de İstanbul Üniversitesi'nin aynı bölümündeki yüksek lisans programlarından mezun oldu. 2021'de Sakarya Üniversitesi'nde aynı alanda doktorasını tamamladı. 2011'de çalışmaya başladığı Sakarya Üniversitesi Alman Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde halen öğretim üyeliği görevini sürdürüyor. Şimdiye dek E.T.A. Hoffmann, Thomas Mann, Robert Musil, Hermann Broch gibi çok sayıda yazardan kurgu, ayrıca aralarında Gottlob Frege, C.G. Jung ve Friedrich Meinecke'nin bulunduğu pek çok da kurgudışı kitap olmak üzere kırka yakın çeviri yaptı. Evli ve bir kızı var.

İçindekiler

Yavrucağın Şarkısı	11
Tristan ile Isolde	47
Karmaşa ve Erken İstırap	57
Mario ile Sihirbaz	97
Kanun	153

YAVRUCAĞIN ŞARKISI

İdil

“Şimdi sessiz sessiz evdeyiz burada,
Kapıdan kapıya hoş görünür manzara;
Sanatçı memnun; sakın bakışlarını korur,
Hayat hayata dostane davranınca,
Yaban illerden geçiyor olsak da,
Geliş buraya, dönüş tekrar orayadır;
Dünya ne kadar hazlara boğsa da,
Döneriz yüzümüzü sırf bizi mutlu kılan darlığa.”

Goethe, “Kampagne in Frankreich”¹

Niyet

Ben şair miyim? Hiç oldum mu? Bilmiyorum. Fransa’da
Şair demezlerdi bana. Rahat ve anlaşılır şekilde ayrılır
Orada kafiyeci, dosdoğru konuşan adamdan.
Ötekine şair, berikine de, diyelim, yazar derler, üslupçu
Veya kalem sahibi; sahiden de, kabiliyetine daha az
hürmet etmezler.
Fakat şair demezler ona: Çarktan mısra çekmez o.

1. Fransa Seferi. (Ç.N.)

Benim nasibim hep nesirdi, oğlan çocuğunun
İlk aşk acıları solup da delikanlı, vakitlice
Makulce eser vermeye hazırlanalı beri. Asil bir silah
Yarattı yaralanan kişi kendi içinde, dünyaya katlanmak
için,

Edalı edalı taşıdı yükünü: İtiraf edeyim, bazı güzel
başarılar

Taçlandırdı Alman lisanıyla uğraşlarımı ve denk
Görüydüm kendimi sanatçı vakarı ve bilgisi açısından
bazı ozanlara.

Zira *vicdan* bana hep nesrin anlamı ve davası olarak
göründü:

Kalbin vicdanı ve latifleşmiş kulağınki.

Evet, nesir bana ahlak ve müzik olarak göründü, – hep
böyle çalıştım ben ona.

Şair mi? Şairdim ben! Çünkü aslen dil sevdası nerede
aşka eşlik eder, tecrübeye karışırsa,

Orada şairlikten cesaretle bahsedilebilir, –bu kelime
yerindedir.–

Yine de, hatırla! Zaman aşımındaki hicabı yad et,

Gizli yenilgiyi, hiç itiraf etmediğin başarısızlığı:

Erdem içinde noksanlığı çevirip ve hatta şaşkınlık

Hasat etmen gibi sonunda – fakat acı bir tat kalır dilde.

Hatırlar mısın? Daha yüce bir sarhoşluk, olağanüstü bir
his

Seni de sarmıştı bir zaman ve yere çalmıştı,

Öyle ki başın ellerinde, yatıyordun. Methiye gibi yükseldi

O an ruhun, mücadele eden zihnin şarkıya koşuyordu

Yaşlar içinde. Ama maalesef her şey aynı kaldı.

Zira nesneleştiren bir uğraş başladı orada, üşütücü bir
hâkimiyet, –

Bak, esrik şarkı senin için ahlaki bir fabl oldu.

Öyle değil miydi? Ya neden? Görünen o ki, uçmaya
cesaret edemedin?

Sana yaraşanla yaraşmayı, biliyordun kalbinin
derinlerinde
Ve sessizce yetindin; ama acı veriyordu bu başarısızlık.
Yeniden, öyle değil miydi? Ve meselenin hali böyle mi
Kalmalı hep? Kalem sahibi ve nesirle anlatıcı mı
kalacaksın?
Kendini asla şair hissedemez misin, kelimenin tam
anlamıyla?
Kader bunu böyle mi vesikalayıp mühürlemiş? – Dur,
bir bakayım!
Bir hece şelalesi bilirim, –Grekler ve Almanlar severdi
onu–,
İtidalli anlamı vardır, bakılası, şen ve esaslıdır;
Şarkıyla makul söz arasında iyi yakalar vasatı,
Tantanalıdır, hem alelade. İhtirasları resmetmeye,
Manevi şeyleri ayırmaya, incelikle, yaramaz pek.
Ama güneşli, dış dünyayı, manalı edayla
Aksettirmeye hareleri içinde, biçilmiş kaftandır.
Gevezelik eder seve seve ve sadetten sapar. Hele de
Çok işine gelir, işler samimi ve içten gidince.
Kulağıma erken vakit gelmişti, Almanca, aktarılmış
olarak,
Oğlan çocuğu zihnini yüceltirken Kronos'un
savaşlarıyla,
Kızılderili hikâyeleri yerine. Bu tarza vâkıf kaldım
O zamandan beri hep; dudaklarımdan rahatça dökülür;
bazen de
–Zor fark edersiniz– sinsice sokulur anlatımıma,
Mısraların oyununa doğru serbest yorgayla yürüyerek. –
Bir defalığına kıy bana, Musa, bu neşeli ve ölçülü gidişi
zira
Açıktır! Vakti geldi ve en isabetli vesilesi!
Çünkü şarkısını söylemek istiyorum çocuğun, benim en
küçüğümün,

En çetin zamanımda, artık gençlik kalmadığında bana
gelende.

Ve ruhun hiçbir baskısının, hiçbir yüce hadisenin
elinden gelmeyi,

Babalık hissi mümkün kılsın: Vezinli şair olayım.

Hayat meseleleri

Sen son doğan ve buna rağmen ilk doğan,
Hakikatte! Çünkü ömrümün önemli yılları
Geçmişti benim, bu olgunlaşan adamın, ben
Son defa baba olduktan bu yana; o arada kardeşlerin
Büyüdüler: Dört akıllı, başlı çocuktur bunlar,
On dörtle yedi arasında, çok yaş farkı olmadan.
Hayretle gördü delikanlı baba bunların bir araya gelişini
Bu kadar zamanda, neredeyse yıl yıl, – daha demin tek
başına,

Neşeli topluluklarından duyduğu çocuksu gururuyla,
Hem de bu hayalcinin nasibine düşen tüm gerçeklikten.
(Çünkü hayal insanlarına gerçeklik her zaman
Her hayalden daha hayalî gelir ve daha derinden okşar
gururunu.)

Bu hatırı sayılır maiyetiyle pek bilmiyordu ne yapsın
ve burjuvanın bağlayışıyla. Ama endişelenmiyor da
değildi ara sıra ve için için yüz çeviriyordu
Endişeli ve düşünceli, özgürlüğü ve yalnızlığı hayatın
önünde,

Bu hayatı dürüstçe ve edeple korumak istemiş, buna
çalışmıştı.

Elbet seviyordum onları, hasretimin ve kaderimin
mahluklarını,

Artık insan olarak dolanan, kendi kaderlerini barındıran;
Anneleri uğruna seviyordum onları, zamanının masalsı
gelini,

Bu delikanlının görüp ele geçirdiği, – bunlar o kadının saadeti idi.

En büyükleri, güzel, özel oğlan,
Ecelin karşısında yatarken, bedenini doktor bıçağı kesmiş,
Çalışmayan sindirimiyle, oyuncak bebek gibi kalmış,
Her zaman cıvı cıvılken, neşesiz ve gitmek üzere,
Kalbimi kırmak istiyordu acı ıstıraplarıyla,
Biz hep beraber içli içli ağlıyorduk. Ama apansızın
İnsanlık ağacım, ki yakın zamanda henüz,
Cılız bir gövdeydi, şimdi dallanıp budaklandı,
Kafamı karıştırıp beni adeta gülünç şekle
Sokacaktı. Beni sarmalayan gerçeklikler,
Bunlar hayattan ziyade hayalden çıkmamış mıydı
(İnsan teşebbüsleri için de olsa bu sefer hayal beni
Şaşırtıcıdır reddetmişti): Güzellikten mi hasretten mi?
Böylece hayalciye karmaşık bir macera gibi göründü,
Onun neşeyle hoş gördüğü fakat savunma halinde
Olarak da, kendini kaybetmek istemeden, meraklı
mesafesini

Koruyarak ve rahatsızlık verip ses çıkarınca, kızarak.

Böylece ilerledi zaman, ben de onunla kendi yolumdan,
İnsanlar arasındaki en güvenilir küçük cemiyet etrafımda,
Hayalimde büyüyen ve hayata karşı iyi niyetli
cesaretimden.

On dört yıl geçmişti, gelinimi alıp eve
Getireli; yedi yılında dört tanesi gelmişti;
Bir yedi daha geçince, sayımız kemale erdi.
Evet, artık sadece gelişme vardı, neslin devamı değil,
Beraberce büyüdüler, iki küçük adamlı kadın.
İlerleye ilerleye ayrıldı hayat, membaından,
Yeniden tomurcuklanan bir artış bağlamadı
Varlıkla oluş arasındaki bağı. – Bu arada bana
Öğretti zaman ve alışkanlık, benim olanı candan sevmeyi.

Zira delikanlının davası hasret, adaminkisiyse
Aştır. Hasret bizim olmayanın peşindedir;
Renkli köprüsünü o tarafa atar da hep,
Onun olmayana güzel der. Ama gönülden besleyip
Güzellikle bereketlendireceğimiz, bizim olan aşktır.
Böylece öğrendim: İnsanlardan benim olana hürmeti.
İnanılmaz görünüyordu soyum bana, diğerleri arasında
Çok özel; benim kendi hayatımın ifadesi,
Hayalimin eseri, her nasıl olursa ve ruhumun ruhu.
Hayat ve eser benim için hep bir değil miydi?
Düzmece değildi benim için sanat: Sadece vicdanlı bir
yaşamdı;
Yaşamsa sanattır, – hiç ayırmadım birbirinden onları.
Hülasa, bir zamanlar aklımı karıştıran şey için
cesaretlendim.

Neşeyle onadım ve sakinleşip buldum kendime
Layık, çekmiyordum artık ne tasa ne sıkıntısını.

Hal böyle olunca, içimden de işi kotarmışım,
Sen nüvelendin ve doğdun benim için, kıymetli hayatım,
Sevgili çocuğum! Nasıl da farklıydı artık ruhumun hali
Böylesi bir doğum için hazır, türlü türlü!
Bir maceranın vücut bulmuş yapıları ve şekilleriydi
Diğerleri benim için; ancak sen, benim gözdem,
Meyvesiydin erkek aşkının, sadık hissiyatın,
Mutluluk ve acıdaki uzun birlikteliğin. – Felaket devirler
Sökün etti, zemin sallanıyor, dünya çöküyordu.
Vakur yaşayan insanın sıkıntısı büyüktü, bu sıkıntı
Beni yumuşatmış, sağlamlaştırmış, dik tutmuştu,
Payıma düşen yeri bilinçle almaya
Şerefle veya şerefsiz fakat istikrarla dayandım.
Kudret aşk olunca ancak, gerçekten hür ve güvenilirdir,
Ancak kaderimizi görmeyi öğrenip görerek
Ona hâkim olunca, adam gibi hükmedince.

Sonra tecrübe ettiğimiz aşka şükranı da öğreniriz,
Delikanlının emelleri bunu nankörce görmezden gelirken,
Aşkı kızgın, hor görüp reddederken. Hazırlanır gurur
Hak edilmiş dostu ve bizimkisini tamamlayıp
Güçlendiren işine. Vaktiyle nasıldık biz öyle
Muhakkak! Kendi değerimizden ümitsizliğe düşmeyi
yeğlerdik,

Bize sadık dostumuzun kesin kıymetini,
Kefil olarak almadan memnuniyetle. – Artık işler değişiyor.
Ellinci yılın kapısı açıldı ansızın, biz geçiverdik içinden,
Önümüzde Hora'lar – tereddüt edeceğiz desek neye
yarar!

(Fakat insan isteyerek ve tuhaf bir rahatlıkla yürür
İlerler zamanda: Bilir ki, hayat barındırır onu.)
Gümüş gibi parıldar şakağımız: Dünya da farklı sunar
kendini

Gezginin karşısında, hayat da farklı yaşanır, eskiye göre.
Yalnız ruhani olana dikkat eder ürkek delikanlı, nazarı
Maneviyat karmaşasında kaybolur düşüncelere
dalarak,

Hislerine ise güvenmez. Ama vakti geldi miydi,
Daha dostane konuşur tabiat daha sade bir kalbe.
Vaktiyle bize dokunmazdı yeniden tomurcuklanan bahar
Böyle, sevimli üfürüşü de; gençken biz bugün
Yaz gülünün büyülu ıtırına eğildiğimiz
Minnettar vecdi tanımazdık, selamlamazdı gözümüz de
Bugünkü gibi şefkatle, nazenin, bakire misali
Yaprağının buklesini altuni ikindi vaktine astığı
Beyaz gövdeli kayının resmini. – Tuhaf dokunaklılık,
Sen ne anlama gelirsin, aşık bakışların ne anlama?
Tabiat tatlı cazibesıyla ihtar mı etmek ister gönlümüze,
Ona ait olduğumuzu, yakında ona döneceğimizi?
Bizi sessiz sessiz çeker mi, duyularımızı olgunlaştırarak
tatlılığa? –

Kızcağızım bak, gönlüm bu haldeydi, hazırды,
Uzvi karanlığın kucağından seni karşılamaya,
Seni sadakatle koruyup kâmil anlamda şekillendiren
Hilkatin kanunlarına göre. Bilmezdim seni sevdiğimi.
Fakat zor, neşeli, kutsal mucize oldukça:
Göze görününce sen ve ışığa ait olunca, çok zamandır,
Canlılıkla, işittiğim tekmelerle, hasretini çektiğin;
Cüzi yükünü ilk defa kaygılı kollarımda
Hissedip sessiz bir hayranlıkla görünce, gözünün
Gögün ışığını yansıtmasını; sonra seni – ah, ne temkinli,
Bıraktım annenin göğsüne: O an doldu
Birden kalbim bütün bütün duygular, kutlu bir aşkla.

Sabahleyin

Ne zaman sabahları gözlerimi durulasam yer
soğuşu suyla,
Yenilenmiş sabahtan, saflığından ve erdeminden
memnun,
Çocuğum, ilk hareketim sana doğrudur, senin küçük
Âlemine, banyonun narin uzuvlarını ıslattığı
Sehpa üzerindeki cüce küvetinde, içinde
Bakıcın suyunu karıştırır. Sense gülücükler atarsın bana,
Ta uzaklardan, neşeli gözlerini bana çevirirsin
Sevinç ve tanıma aşinalığının tebessümüyle,
Beni çok mutlu kılmıştı, gülüşünün ilk kımıldayışını
Ve beni görmekle yüzünde uyanışını görmem, –
Adeta, itiraf ediyorum, âşğın maşukunu görmesi kadar
mutlu.
Odanın zemin kaplamasına sular sıçrar bu esnada,
Zira neşeyle kıpırdaşırsın banyoda, uzatıp çekersin
Bacaklarını şımarıkça, tekmeler gibi ve savurursun
küçük kollarını
Rahat seyelanın içine, gururla göstermek için kendini

Girişken bir tavırla, ıslak yanağında gamzeler vardır, –
Küvetin kenarından sıçrar damlalar, ceketimi ıslatır.
Su kaplamaz tüm vücudunu, zira bakıcın özenle
Kafanı destekler sol eliyle; çünkü senin küçük
Bedenine hizmet edip onu okşayan ve senin
Tasalanmadan güvendiğin su, artık yuvan değildir,
Ta ki karanlıkta solungaç basamağını kat ettiğinden beri,
Ve eline bıraksalar, yanlış olanı boğardı seni.
Minik göğsüne su gelmemiş, öyleyse alırım küçük,
Suda yüzen altın sarısı süngeri ve yavaşça sıkarım
Üzerinde ve yine, tekrar tekrar, öyle ki
Ilık, billur ışıltısı yumuşakça insin azalarına da
aka aka dağılsın üzerinde. Olanlar sevindirir seni,
Gülümseyerek dikkat kesilirsin o rahat hisse.
Sonra bakıcın kaldırır seni özenli elleriyle
Vücudundan damlaların düştüğü küvetten ve koyar
Minderli masada hazır bekleyen kuşbaşı şekilli havluya,
Elektrik sobasında ısıtmıştır, havluya sarar seni
Baştan başa, kurutmak için. Bense kalırım
Severek biraz daha ve dikkat ederim sana nasıl baktığına,
Küçük süslerine ve kıyafetine: Üç köşe halinde
Pantolonunu katlayıp seni ısıtacak eşyaları
Peşi sıra giydirmelerine; çünkü sıcak sana lazımdır
Her şeyden önce: Ona alışkınsın rahat, karanlık,
Geçenlerde terk ettiğin ikametgâhından; henüz
Bu serin dünyada yeni, ona yabancısın.
Şimdi tostoparlak kundaklanmış, silindir gibi
görünüyorsun
Ta göğsüne kadar, böyle sunuyorsun kendini; fakat
masanın üstünde
Kolların beyaz pikeden sarkıyor, iki kanat misali,
İki taraftan yana doğru, yukarıda, başındaysa,
Tam alnının üstünde, harika bir perçemi sivriliyor
Yaşlı dadının kadifeden fırçayla düzelttiği

Açık sarı saçlarının: Saçın yatmaktan kafanın arkasında
basılmış
Ama üst tarafta durum değişir ve saçak saçak dikilir
Küçük kafanın etrafında: Öndeyse perçemin şahlanır.
Böylece selamlarım seni, hazırlanmış halde, kucağında,
Arkaya yaslanmışsın, gözlerin gözlerimin dibinde; ve
cesaretle
Sıcak ellerinle yakalarsın suratımı,
Dudaklarımı, burnumu tutar, gülersin, ben
homurdanarak
Suratımı şekilden şekle sokunca. – Hemen sonra kahvaltın
gelir,
Çekersin, bakıcının kucağında yatarak, ciddiyle
biberondan
Yulaf ezmesiyle şeker katılmış sıcak sütünü.
Bunu içmekten hoşlanırsın; fakat karnın doydu muydu,
Hareket ettikten, banyonun heyecanından sonra,
dalarsın uykuya.
Çok iş halletmişindir; küçük yatağına korlar seni bir
daha,
O iş hallediledursun, biz büyükler
Yeni yeni hazırlanırız güne – sen uyuyuverirsin yine.

İz

Oysa beni yetişkinlerin günü alır götürür, değişir
Düzenli saatler ve her biri başka şey getirir.
Yalnızlığın ciddiyeti, hafiften değişiklik ve biraz sükûnet,
Değişir hepsi. Çoğu zaman uzaktan bakarım
Farklı varlığına senin, bu geçici hayata, –
Alacalanarak geçer ardından, korkuluğun
İçinde adeta kaybolduğun çukur yatağının,
Yatakta sen kadar küçük olmasına rağmen: Etrafında
boşluk vardır,

Üstünde, altında, iki yanında, – minnacık yatarsın
ortada.

Yahut yazın çiçek açan bahçe sunar sana,
Arabanda rüyayla geçireceğin hayal meyal sabiliğini:
(Tekerleri yüksektir, yayları iyi, lastikler de; donatılmış
Hem de ipekten yeşil perdelerle, güneşten korunasin
diye.)

Güneye doğru çimliğin ortasında yatarsın içinde,
Çoğunlukla uyuyarak. Çünkü oluşurken sen
Gitgide uykuyla uyanıklığın ayrıldığı anne karnındaki gibi
Gündüz gece gibidir sana ve ikisine dağılır uyku bol
miktarla.

Fakat uyanınca, gözbebeklerin açılınca, oynar
Ellerin yeşil perdenin püskülüyle güzel güzel
Yahut oynatırsın kolaylıkla sevimli oyuncağını,
Bir aile dostunun gizliden yatağına
Koyduğu: Üstünde küçük bir zilin asılı olduğu
Elma şeklinde kemik bir halka, incelikle oyulmuş,
gümüştan,

Tınısı berrak mı berrak, öyle ki varlığın sevecenlikle
Uzaktan haber verir gelişini. Bunu seyredip dinlemekten
Hoşlanırsın, narin zihnine kazıyarak zarif
Masum ve neşeli şeklini, saf sesini, ilk sahibi olduğun
Nesnenin. Veya ağlarsın da, canın sıkkın,
Çıkarken yumuşak çene etini delmek üzere olan
Dişinin verdiği acı ve ıstırapı duyduğundan.
Seni böyle duyunca bırakır işi gücü, gelirim
Yanına cam kapıdan geçip taş merdivenlerden inerek
Çimlerin üzerine: Dizim yaylı döşөгünü
Sessizce salları sağa sola, sessizce konuşurum seninle,
Ruhunu güvenle doldurup sakinleştirmek için
Dingin sevginin tekdüze vurgusuyla. Yine de bilirim:
Dikkatle gelmeli insan, yanına ve temkinli; zira
ister

Ağla ister neşeli neşeli dinlen, narin yapın dayanmaz
Beklenmedik ziyaretlere, aniden çıkan seslere.
Dehşete kapılır, ürperirsin, kollarını
Başının üstünde gezdirirsin, gözlerin korkuyla büyür,
Gözbebeklerinden şaşkın bir ışıltı çıkar. Mülayimce
Yanaşmalıdır yani insan sana ve meramını böyle
anlatmalıdır.

Zira henüz âciz ve çalkantılıdır varlığının dengesi,
Hem dünyaya gelmen ve büyüüp gelişmen senin
Müthiş bir devirde oldu. Acıyla kıvranıyordu dünya,
Kanlar akıyordu, insanların içi daralmış, fikirleri
Kovalıyordu sıkıntılar. Şüphesiz sen bu gailelerden
emindin,
Yavrucuğum, alçak basamakları yavaş yavaş açılırlarken
geçerek.

Ama sarsarak çarpıyordu zaman, huzuruna;
Büyümene bir kıtanın sancısı karışıyordu;
Ana gibi koruyordu seni çaresiz keder, dünyanın hali
Ve masum ama suçlu vatanınki ne olacaktı.
Kıt kanaat geçiniyordu Alman, düşman savaş kuvvetleri
Ambargo koyduğu için; yağ yok, yumurta yoktu.
Daha ömrünün tadını çıkaracak zinde ihtiyarlar
Çöküp gidiyor, ecelinden önce giriyordu kabre.

İnsanın

Avurtları çöküyor, yüzü süzülüyordu. Hastalık nüveleri
Eksiklerin çoğaldığı bu memleketi mesken bellemişti,
Ana kucagında gıdaya muhtaç hayatlar açlık çekiyordu.
Bak, böyle geldin dünyaya sen: Hasta değil ama
kırıldın –

Endişelerimizin tesellisi! Evet, tabiat seni
Kardeşlerinden ayırdı bu devrin çocuğu olarak
Ateşli bir izle: Sol şakağınla alnının arasında
Durur o iz, mercimek büyüklüğünde, doğum leken.
Biz şuna yorarız onu: Savaşın damgası gibi gelir bize.

Hemşireciğim

Seni sever ve kollar da, neşeli insanlar:
Kavga gürültü kesilir, sen o mekândaysan,
Yeryüzünde kutsal ve yeni, geveze çevrede dilsiz,
Henüz anadilinden habersiz, sırf etrafa bakıp dinleyerek,
Aramızda alçacık, çoktan kabul görmüş halde, sofrada,
Hemen yere yakın, küçücük sandalyende,
Sırtı biz büyüklerin dizine kadar ancak erişen:
Üstünde oturursun, yan tarafa dayanarak; kısarlar
Seslerini şefkatle büyükler ve büyüyenler, sana doğru
Eğilip senle konuşacaklarında, ki başını kaldırasın
İçten gülümsemele, anlamadan, ama sevgilerine
Güvenle karşılık verip tavırlarını, baştan beri yaptığın
gibi,

Akıllica çözmeye uğraşarak. Sarsak varlığın ilerlemiş
Yaştakiler gibi görünür: Dışsiz ağzınla zor zahmet
Bakan gözlerin, boynuna daha oturmamış sallanan başın,
Omurunun zayıflığı – tüm bunlar hatırlatır insan
Ömrünün sonunun yansımaları; fakat sevimliyse de
Başta ve duygulandırmaktan başka hayranlık da
uyandırıyor;

Aynı şekilde sevip kolladığımız geç yaşın aczi
Etrafında hastalığın nefesi uçuşur da içimiz ürperir.
Kutlu yavrucuğum! Sana böyle derken huşu duyarım,
Tatlı vakarını insanîyetle gönlümde hissederek.
Saf ve günahsızdır senin gıdan, sevimli sevimli kıvırdığı
Kavisli ağzı, aynı ressamların meleklerine çizdiği gibi,
Asla bozmadı kutsallığını söze eklenen sözler
Ve içinde yalanın ve kötü niyetle şüphenin uyuduğu.
O saati anarım, geçenlerde, doğum günümdeki,
Ben ayaktayken seni bana getirdiler, mahsus, sen de
Tebrik et diye. Bayram havasına sokmuşlardı seni bu
yüzden,

Seni hep kundağında ve yastıklarında gördüğümden,
İlk defa elbise giyyordun, beyaz ipekten, ta
Ayaklarına kadar uzanan, süs gibi; yeni kolalanmış
Önlüğün, çeneni çevreliyordu İspanyol katılığıyla:
Son derece vakur göründün bana orada, adeta ruhani.
“Hemşireciğim,” diyorlar sana evde, harika bir isim bu.
“Hemşire” diye vaktiyle, evlerin çatıları sivri
memleketimizde
Başlıklı ve tespihli, Mesih’in renksiz rahibelerine derlerdi,
Bunlar bir başrahibenin emrinde ücrada bir yerde
otururdu,
Burada onları, altın şapeli görmek için ziyaret etti oğlan
çocuğu,
Aralarında en uysalı babasına baktı ölene dek,
Biz çocuklara da göz kulak olurdu, ateşimiz çıktığında:
Sessizce gelirdi o hoş kadın, koyardı küçük
Seyahat çantasını kenara, sonra çıkarırdı gri
Çarşafını ve gri başlığını, başlığı dışarıdayken
Beyaz, katlanmış örtüsünün üstüne takar, yumuşak
Pabuçlarıyla dolanırdı, kompres hazırlayıp reçeteyi
Uzatarak, bu arada tahta tespihi kemerinde
Hafiften tıkırdardı. Ateşli hastanın yatağında otururdu
Saatlerce ve ona hikâyeler okurdu, okurdu bize efsaneler
Sevdiğimiz, korkunç efsaneler; fakat hoşuna gitmezdi.
Zira bunlarda sık sık kötüler geçer, kadın, adlarını
anmaktan çekinirdi.
Bu yüzden “İplis” derdi, “şeytal” veya “şemtan,”
İlla söyleyecekse, ismini bozarak söylerdi. Biz hepsini
severdik.
Ne hizmetçi ne hanımefendi, ne halktan ne asıldı,
Evli de değildi ama mahcup mahcup göz gezdiren
Bir kız da değildi. Tüm toplumun dışında durur
Yine de toplumda sessizce yaşardı, ıstıraba ve ölüme
yardımcı.

İnsani olana katılmadan, yine de davranırdı şirin bir
İnsanîyetle daima. Gülümsemesi gösterirdi en güzel,
Dişleri, mineleri temiz ve dostça davranmaya çaba
gösterir gibiydi,
Çünkü bir damarı veya uzunca bir kas mıydı,
Gülümseyince alnında, başlık dantelasının altından
Tarifsiz iyilik dolu bir ifadeyle ortaya çıkardı.
Hiç saçını görmedim. Kadın değildi sanki,
Ama erkek hiç mi hiç değildi: Her şeyiyle o
Bir meleğe benzerdi. “Hemşire,” derdik ona, susayınca –
Kulağa birden sert ve şefkatli gelen bu isimle,
Hem soğuk ve samimi, hem güvenilir ve kutsiyetle
barışçıl.
“Hemşireciğim,” denir adına veya böyle denirdi, sen
Hıristiyan ismiyle şerefli, vaftiz edilmeden önce,
Sesi ruhumu “hemşire”den bambaşka hallere sokar,
kulağıma
Neşeyle gizli gizli, uzaklardan adeta Hıristiyanlık
öncesine, mitlere ait gibi gelir.
Fevkalade içten bir güce sahiptir bu küçültme eki
Bizim dilimizde, bu cinsiyetsiz ism-i tasgir, –
“Masalcık” kelimesinde de olduğu gibi, büsbütün;
özellikle de
Vaktiyle o minik halka ve evlerde hizmet eden şakacı
Cücelerle koboldlara¹ koyulan o hoş isimlerde;
Adları ev cini, Heinz’cık, bacaksız, Hut’çuktur ileri
gelenlerinin
Bu çekingen, bu güvenilir, bu yabancı, zor anlaşılır minik
dostların...
“Hemşireciğim!” Seni çağırırken sesimiz neşeli,

1. Germen mitolojisine göre, evleri koruyan ve sahiplerini varlıklı kılan şakacı küçük cinler. Yöreye göre farklı isimlerle anılan bu cinlerin Kobalt madenlerini koruduklarına da inanılır. (Ç.N.)

Şefkatli ve şeytanca gelir adeta kulağıma, sen
sandalyenden,
Daha çok da masanın altından sallana sallana bakarken,
Sevimli ve sessiz, buraya ait değilsen bilebizden
biri gibi,
Söze vâkif yükseklerdeki insanlar çevresinden.

Eğlence

Sen bir yavrucaksan, bir masal, bir Heinz' cıksan da, belirir
Cinsiyetin iyice: İnsan anlar bunu uyanıklığından.
Ufak bir kadınsın sen, meraklı, ısrarlı ve hamarat,
Gözle görüleni idrakte ve onu sana gösteren
Rehber müteşekkir: Erkenden kalkarsın, girişkensen,

Mahmur ihmalkârlığıyla işini erteleyen oğlandan
farklı.

Küçük kız! Seni eğlendirmekten hoşlanırım, zahmete
değer.

Nasıl da gülersin, oyuncak masada yanına çömelip,
Baş ve karından ibaret şişman adamı yatırınca,
Kurşundan ağırlığı alt taraftadır bu hacıyatmazın ki
Sendeleyerek fırlar ayağa, sallanır, gülmekten karnını
tutar.

Veya kafasından tutup da çevirince,
Sarhoş dansıyla atılır Flaman köylüsü gibi!
Seni eğlendirir, günlük gıdandır bu, ama bilirsin
Çok daha iyilerini: Seni masandan ve sandalyenden
çekince

Ve önünde koca dünyayı açmak için taşıyınca:
Sahanlıktan geçip İspanyol resimleri asılı
merdivenden aşağı,

Sonra şömineyle avizenin olduğu sofadan geçip
Kütüphaneme girince. Kafanı arkaya eğip bakarsın

Ağzın açık, bu yabancı duvar ve mekânlara hayretle.
Artık benimlesin, benim mekânımda, misafirimsin.
Dimdik tutarım seni kolumda, ama çoğunlukla
Dayarsın sallanan başını o esnada şakağıma
Sımsıcak ve sevecen; duygulanırım, içim açılır.

Gösteririm

Sana dünyadaki şeyleri, söylerim isimlerini –
Bakarak, dinleyerek idrak edersin hepsini, duyularını
deneyerek

Görüntü sesle karışır, ara sıra peltek peltek
Sürçen dilinle taklit etmeye çalıştığın:
Kırmızı bir kitaptır, göz kamaştırın kabı ışığı
Yansıtan, demirden insan başı ve yerküre sehpada;
Yüzünü dönmek için didindiğin en sevimli ve harika
şey

Ellerin ve başınla, ben seni odada dolaştırırken
Köşedeki işlek saattir: Pelesenkten dolapçığın
Üstünde, kitap rafları arasına yerleştirilmiş halde
Yüze varan yaşıyla yükselir, şekli adeta mabet gibidir.
Abanozdur, hafif şişkincedir taşıyıcı sütunları,
Sayıları dördtür, sütun başları ve tabanları, bronz
Kaidesiyle pervazı abanoz, kaplamaları iç açıcı.
Bronz saat kadranının ardından
Sallanır öfkeli sarkaç, sütunların arasına asılıdır,
En üstü lire benzer, uca doğruysa ağır bir rozete –
Oynar tik tak. Birbirimize bakarız, sonra da sarkaca,
Gülerek. Derken renkli ipe uzanırım,
Kadranın yanından aşağı sallanan ve çekerim dikkatle:
Kasanın içinde esrarengiz kımıldanmalar.
Sonra cihaz haber eder bize itaatkârca, zamanın ne ka-
dar

İlerlediğini, – yarım veya çeyrek saatlerde
Veya tam, güzel, metalik darbelerle. Sen irkilirsin
Sevinçle, ellerini kaldırırsın, avuçların dışı bakar,

Hayalperestlere gerçeklik her zaman hayalden daha hayalî gelir ve daha derinden okşar gururunu.

Mario ile Sihirbaz, aralarında çok sevilen ve bu kitaba adını veren “Mario ile Sihirbaz”ın da bulunduğu, Thomas Mann’ın geç dönem öykülerini bir araya getiriyor. Bu kitaptaki öyküler, *Zor Saat*’te yayımlanan erken dönem öykülerinden farklı bir izleğe sahip. O öykülerde daha çok sanatçı sorunsalına odaklanan yazar, *Mario ile Sihirbaz*’da gözlem gücünü bu kez keskin insanın en derin, en kuytu duygularını betimlemek için kullanıyor.

Mario ile Sihirbaz, kesin, açık ve dolaysız diliyle Alman öykücülüğüne yeni bir üslup getiren Nobel Ödüllü Thomas Mann’ın, hayranlık verici bir olgunluk dönemi eseri.

“20. yüzyılın en büyük Alman romancısı.”

The Spectator

#almanedebiyatı #öykü #alegori #şiddet #insandoğası #yalnızlık

 can

 canyayinlari.com | f | | canyayinlari

öykü

ISBN 978-975-07-6289-5

9 789750 762895